

НАРЕДБА № 56 ОТ 25 ЯНУАРИ 2012 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА "МАНИКЮРИСТ- ПЕДИКЮРИСТ"

В сила от 06.03.2012 г.

Издадена от Министерството на образованието, младежта и науката

Обн. ДВ. бр.19 от 6 Март 2012г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 815030 "Маникюрист-педикюрист" от област на образование "Услуги за личността" и професионално направление 815 "Фризьорски и козметични услуги" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 815030 "Маникюрист-педикюрист" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на втора степен на професионална квалификация за специалността 8150201 "Маникюр, педикюр и ноктопластика".

Чл. 3. Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2 и 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебни планове и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II. Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определят професионалните компетенции в края на обучението по професията, които гарантират на обучаемия възможност за упражняване на професията 815030 "Маникюрист-педикюрист".

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията "Маникюрист-педикюрист" определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и задължителната чуждоезикова подготовка по професията и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);
2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото минимално образователно равнище, описанието на професията, целите на обучението, резултатите от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Учебните планове и учебните програми за обучение по професията, действащи към влизане в сила на тази наредба, се прилагат до разработването и утвърждаването на учебните планове и учебните програми по чл. 3.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение към чл. 2

Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация по професията "Маникюрист-педикюрист"		
Професионално направление:		
815	Фризьорски и козметични услуги	
Наименование на професията:		
815030	Маникюрист-педикюрист	
Специалност:		Степен на професионална квалификация
8150301	Маникюр, педикюр и ноктопластика	Втора

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за ученици и лица, навършили 16 години

За придобиване на втора степен на професионална квалификация по професията "Маникюрист-педикюрист" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО (утвърден със Заповед на министъра на образованието, младежта и науката № РД-09-413 от 12.05.2003 г., изм. и доп. със Заповед № РД-09-04 от 8.01.2004 г., Заповед № РД-09-34 от 22.01.2004 г., Заповед № РД-09-255 от 9.04.2004 г., Заповед № РД-09-274 от 18.02.2005 г., Заповед № РД-09-1690 от 29.09.2006 г., Заповед № РД-09-828 от 29.06.2007 г., Заповед № РД-09-1891 от 30.11.2007 г., Заповед № РД-09-298 от 19.02.2009 г., Заповед № РД-09-1803 от 29.10.2009 г., Заповед № РД-09-621 от 18.05.2010 г., Заповед № РД-09-1728 от 1.12.2010 г., Заповед № РД-09-748 от 13.06.2011 г., Заповед № РД-09-1805 от 9.12.2011 г.) входящото минимално образователно равнище е:

- за ученици - завършено основно образование или завършен клас от средното образование при срок на обучението до 4 години (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В);

- за лица, навършили 16 години - завършен клас от средното образование или завършено средно образование при срок на обучението 1 година (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В).

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията "Маникюрист-педикюрист" с придобиване на втора степен на професионална квалификация не се изисква предишна професионална квалификация по други сродни професии.

За лица с професионален опит по професията е необходимо надграждащо обучение, включващо усвояване на компетенции, които кандидатът за обучение не притежава. Съдържанието на обучението се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в държавните образователни изисквания (ДОИ) за придобиване на квалификация по професии, и Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот (ЕКР).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Маникюрист-педикюристът извършва следните основни трудови дейности: предоставя детайлна информация на клиента за предлаганите услуги и продукти; диагностицира моментното състояние на нокътната структура и кожата на ръцете или краката, за да се предложи най-подходящата и безопасна за здравето услуга; консултира клиентите при избора на услуга; предоставя услугите маникюр, педикюр и ноктопластика; поддържа удължените нокти периодично чрез коригиране и балансиране, прави козметични корекции при проблемни нокти по специално разработени методики; лакира и декорира ноктите на ръцете или краката; познава и прилага установените стандарти за обслужване в сектора "Услуги за личността"; познава и прилага нормативните документи за работа с козметични препарати в обекти

с обществено предназначение; дава препоръки и консултира клиента как да се грижи за ръцете и краката в домашни условия.

При упражняване на професията се изисква маникюрист-педикюристът да спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ); опазва околната среда; спазва технологията на всяка услуга, гарантираща опазване здравето на клиента; грижи се за инструментите и оборудването; спазва техническите изисквания при използването на машини и съоръжения.

Маниюрист-педикюристът трябва да умее да осъществява ефективна комуникация с клиентите, да проявява отговорност, комбинативност, дискретност, да има правилна преценка и да умее да взема бързо и адекватно решение при избор на най-подходящата услуга съобразно изискванията и предпочитанията на клиента; да умее да създава различни модели на декорации, да проявява творчество и оригиналност при художественото оформяне на маникюра и педикюра.

Приятният външен вид и високата обща култура са от голямо значение за качеството на обслужване на клиентите. Предвид спецификата на професията, особено при работа в туристически центрове и круизни кораби, маникюрист-педикюристът трябва да владее на необходимото професионално ниво чужд език.

Маниюрист-педикюристът упражнява дейността в салони за красота на обособени маникюрни и педикюрни работни места, в специализирани маникюр/педикюрни салони, на обособени работни станции в търговски обекти и круизни кораби или предлага услугата по домовете на клиентите. Местата, където се предлагат услугите, трябва да отговарят на нормативните изисквания, регламентирани в Наредба № 15 от 21 август 1987 г. за хигиенните изисквания за бръснарските, фризьорските и козметичните салони, издадена от Министерството на народното здраве и социалните грижи - ДВ, бр. 77 от 1987 г.

Работното време на маникюрист-педикюристът е с нормална продължителност в съответствие с разпоредбите на Кодекса на труда.

В своята професионална дейност той използва следните предмети и средства на труда: козметични продукти, инструменти и оборудване за маникюр и педикюр, работно облекло, лични предпазни средства.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Придобилият втора степен на професионална квалификация по професията "Маниюрист-педикюрист" може да повишава квалификацията си чрез обучение в курсове и семинари, участие в конференции, специализирани национални и международни изложения, състезания и конкурси, работни срещи и други прояви, организирани от бранша.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД - 2011), утвърдена със Заповед № РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, изм. и доп. със заповеди № РД-01-204 от 28.02.2011 г., РД-01-426 от 30.05.2011 г. и РД-01-529 от 30.06.2011 г.

"Маниюрист-педикюристът" може да постъпи на работа на следните длъжности от НКПД: 5142-2003 Маниюрист, 5142-2004 Педикюрист.

Придобилите втора степен на професионална квалификация по професията "Маниюрист-педикюрист" могат да заемат длъжността "Маниюрист-педикюрист" във всички юридически фирми, които предлагат услуги за личността, както в Република България, така и в страните - членки на ЕС.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- знае и прилага изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при предлагането на услуги;
- познава и прилага основните правила за безопасна работа със специализираната техника на работното място, познава и използва по предназначение лични предпазни средства;
- знае и прилага изискванията за опазване на околната среда;
- зачита религиозните и културните особености на клиентите (потребителите), не допуска проява на дискриминация по пол, религия, раса или вероизповедание;
- познава организацията на фирмата и правомощията (йерархията) на длъжностните лица;
- познава правата и задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда;
- познава пазарните отношения, мястото и ролята на отделните лица, фирмите, институциите и държавата в тях;
- формира критерии за самооценка и стремеж към развитие и повишаване на квалификацията си.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление "Фризьорски и козметични услуги"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- осигурява безопасността и сигурността на потребителите на фризьорски и козметични услуги в обекта;
- знае и прилага принципите, правилата и изискванията на професионалната етика, международните и европейските стандарти за работа с козметични продукти и апаратура;
- използва информационните и комуникационните технологии, приложими при предлагането на фризьорски и козметични услуги;
- познава основните процеси на предлаганите услуги и използваните уреди и съоръжения в прилагането им;
- знае и прилага правилата за използване и съхранение на козметични продукти;
- използва правилно професионалната терминология при комуникация с клиенти и с колеги.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията "Маникюрист-педикюрист" задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- обяснява детайлно на клиента предлаганите услуги и очакваните резултати от тях;
- използва правилно и безопасно инструментите, пособията и материалите за маникюр, педикюр и ноктопластика;
- избира правилно козметичните препарати за маникюр, педикюр и ноктопластика според предназначението им и състоянието на ръцете и краката;
- избира подходяща технология и спазва технологичната последователност при работа;
- познава тенденциите и съвременните модни стилове;

- самооценява качеството на извършената работа в съответствие с нормативните изисквания и стандарти;
- изпълнява текущи задачи и решава възникнали проблеми, свързани с конкретната трудова дейност - маникюр, педикюр и ноктопластика.

4. Резултати от ученето

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
Общи за професията "Маникюрист-педикюрист"	
<p>1. Спазва правилата за здравословно и безопасно упражняване на професията и за опазване на околната среда</p>	<p>1.1. Описва правилата за здравословно и безопасно упражняване на професията</p> <p>1.2. Описва и прилага инструкциите за безопасна работа с машини, съоръжения и козметични продукти, използвани от маникюрист-педикюриста</p> <p>1.3. Описва правилата за пожарна и аварийна безопасност и използва по предназначение средствата за противопожарна защита (кофпомпа, пожарогасител и др.)</p> <p>1.4. Оказва долекарска помощ</p> <p>1.5. Поддържа лична хигиена и хигиена на работното място в съответствие с изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и със санитарно-хигиенните изисквания</p> <p>1.6. Описва и прилага практики за избор на екологични средства за работа</p>
<p>2. Спазва правилата за редуциране на рисковете от професионално заболяване и осигурява безопасността на потребителите на услуги</p>	<p>2.1. Избира и използва редовно подходящи лични предпазни средства в зависимост от вида на предоставяната услуга</p> <p>2.2. Проверява етикетирването на козметичните препарати според нормативните изисквания</p> <p>2.3. Прилага определените методи за дезинфекция и стерилизация на инструментите и оборудването</p> <p>2.4. Прилага техники и съоръжения за работа, които осигуряват надеждно абсорбиране на отделящия се при работата прах</p>

<p>3. Осъществява ефективна комуникация с клиенти и колеги, умее да работи в екип</p>	<p>3.1. Комуникира с клиенти, като спазва нормите на професионалната етика 3.2. Използва специфичната професионална терминология на разбираемо за клиента ниво, проявява коректност и лоялност при предлагането на съответните услуги 3.3. Предоставя на клиента подходяща информация, позволяваща му да направи своя избор относно състава на продуктите, възможните опасности, свързани с тяхното приложение, както и с използваните инструменти 3.4. Спазва йерархичните принципи за комуникация в екипа 3.5. Оказва съдействие на членовете на екипа при изпълнение на задачите 3.6. Използва основната професионална терминология на чужд език 3.7. Познава нормативната уредба, уреждаща защитата на потребителите и правомощията на държавните органи</p>
<p>4. Спазва изискванията на трудовото законодателство и знае правата си като участник в трудовия процес</p>	<p>4.1. Организира работата си в съответствие с изискванията, регламентирани в трудовото законодателство 4.2. Спазва изискванията за работа в обекти с обществено предназначение 4.3. Спазва изискванията за работа с козметични продукти 4.4. Описва и спазва задълженията, описани в длъжностната характеристика</p>
<p>5. Притежава знания по биология, анатомия и физиология на човешкото тяло</p>	<p>5.1. Познава детайлно устройството на клетката 5.2. Познава причините за промяна в състоянието на клетката, начините за профилактика 5.3. Познава принципите на козметично въздействие върху клетката чрез апарати, козметични продукти, активни вещества и др. 5.4. Знае строежа на кожата, познава</p>

	структурата на нокътната плочка,
	<p>познава биологичните процеси протичащи в нея, причините за промяна на нокътната плочка и кожата около нея, начините за профилактика и поддържането им в здравословен вид</p> <p>5.5. Познава видовете болести по кожата, знае причините за тяхната поява</p> <p>5.6. Обосновава връзката между вътрешни заболявания и външната им изява</p> <p>5.7. Разпознава промените в нокътя и кожата около него и препоръчва консултация с лекар специалист</p> <p>5.8. Разпознава състоянията на кожата и видовете вътрешни заболявания, при които не трябва да се прави обработка на нокътя и кожата около него</p> <p>5.9. Познава активните съставки на козметичните продукти, с които се изпълнява процедурата, и описва тяхното въздействие върху нокътя и кожата</p>
Специфични за специалност 8150301 "Маникюр, педикюр и ноктопластика"	
6. Предлага и извършва услугата маникюр	<p>6.1. Провежда консултация с клиента относно естетичните и художествените елементи на процедурата и потребността от извършването на дейности, свързани с профилактиката и опазване здравето на тъканите</p> <p>6.2. Преценява състоянието на нокътната структура и кожата на ръцете и предлага конкретна програма за обработването им</p> <p>6.3. Описва основните видове нокътна плочка и начините за нейното оформяне</p> <p>6.4. Променя формата на свободния край на ноктите спрямо желанието на клиента и правилата за безопасна работа</p> <p>6.5. Обработва и почиства кожната гънка спрямо желанието на клиента при</p>

	стриктно спазване на правилата за
	<p>безопасна работа</p> <p>6.6. Описва и прилага различни техники и козметични продукти за почистване кожата на ръцете</p> <p>6.7. Описва и прилага различни техники и козметични продукти за подхранване кожата на ръцете</p> <p>6.8. Описва и прилага различни масажни техники</p> <p>6.9. Използва козметични продукти за лакиране на ноктите съобразно желанието на клиента и правилата за безопасна работа</p>
7. Предлага и извършва услугата педикюр	<p>7.1. Провежда консултация с клиента относно естетичните и художествените елементи на процедурата и потребността от извършването на дейности, свързани с профилактиката и опазването на здравето на тъканите</p> <p>7.2. Преценява състоянието на нокътната структура и кожата на краката и предлага конкретна програма за обработването им</p> <p>7.3. Променя формата на нокътната плочка и обработва кожната гънка, като стриктно спазва правилата за безопасна работа</p> <p>7.4. Описва и прилага различни техники и козметични продукти за почистване кожата на краката</p> <p>7.5. Описва и прилага различни техники за почистване на удебелената кожна тъкан по стъпалата</p> <p>7.6. Описва и прилага различни техники и козметични продукти за подхранване кожата на краката</p> <p>7.7. Описва и прилага различни масажни техники</p> <p>7.8. Използва козметични продукти за лакиране на ноктите съобразно желанието на клиента и правилата за безопасна работа</p>
8. Предлага и	8.1. Провежда консултация с клиента

извършва услугата	за желанието и потребността от
ноктопластика и поддръжка на ноктопластиката	услугата 8.2. Анализира състоянието на нокътната структура и предлага конкретен вид удължаване на естествените нокти. 8.3. Обяснява на клиента очаквания резултат от услугата и необходимостта от нейното коригиране и балансиране след период от 2 до 4 седмици 8.4. Описва и прилага различни техники и козметични продукти за удължаване на естествените нокти, като стриктно спазва правилата за безопасна работа 8.5. Използва козметични продукти за лакиране на изградените нокти спрямо желанието на клиента и правилата за безопасна работа
9. Прилага различни техники за декориране на ноктите	9.1. Избира продукти и техники за декориране на ноктите, като спазва правилата за безопасна работа и опазване здравето на клиента 9.2. Разработва модели за декорация на ноктите 9.3. Консултира клиента за модните тенденции при избора на декорация
10. Консултира и предлага на клиента продукти за поддържане състоянието на маникюра и кожата на ръцете в домашни условия	10.1. Консултира и предлага на клиента продукти за поддържане доброто състояние на маникюра и кожата на ръцете в домашни условия 10.2. Разработва програма за комбиниран ефект от продукти за поддържане доброто състояние на маникюра и кожата на ръцете в домашни условия 10.3. Събира сведения и преценява резултатите от използването на продукти за поддържане доброто състояние на маникюра и кожата на ръцете в домашни условия
11. Повишава професионалната си квалификация	11.1. Участва в семинари, организирани от браншови организации 11.2. Участва в технически обучения, организирани от търговски организации

	11.3. Посещава специализирани
	изложения и се информира за новостите в бранша
	11.4. Участва в национални и международни състезания и конкурси

5. Изисквания към материалната база

Обучението по теория на професията се осъществява в учебни кабинети, а по учебна практика - в учебно-тренировъчни кабинети или в специално създадени от обучаващата институция салони за красота.

Обучението по практика може да се провежда в материална база на други подобни организации и фирми при предварително сключени договори.

Материалната база трябва да бъде в съответствие с изискванията на действащите нормативни актове.

5.1. Учебен кабинет

В учебен кабинет се провежда обучението по теория на професията.

5.1.1. Основно оборудване - учебни маси, столове, маса за маникюр, стол за педикюр, технически средства и аудио-визуална техника (диапроектор, шрайбпроектор, компютър и др.).

5.1.2. Помощно оборудване и материали - био-цидни препарати за дезинфекция; козметични продукти; основни, помощни и спомагателни инструменти за маникюр, ноктопластика и педикюр; помощни материали - хавлиени и еднократни кърпи, салфетки, тампони за почистване на лак и др.

5.1.3. Учебни пособия - анатомични табла, табла с мостри на основни, помощни и спомагателни инструменти, снимки за организация на работните места, филми за технологичната последователност на услугите, комплект учебни помагала.

5.2. Учебна зала за обучение по практика

Учебните зали трябва да осигуряват работни места за всички обучавани, както и едно работно място за обучаващия.

Работното място на обучавания е в съответствие с нормативите за извършване на съответната дейност.

При разполагането на работните места трябва да са спазени изискванията за осветеност, необходим работен фронт и функционална близост с инструментите и материалите.

5.2.1. Основно оборудване и инструменти:

5.2.1.1. За маникюр и ноктопластика - работна маса (в зоната на работа с клиента, не по-широка от 50 см), стол за клиента с ергономична форма, стол за работещия с регулируема височина, приспособления за безопасно и хигиенно съхранение на инструменти и препарати, козметични препарати, отговарящи на нормативните изисквания за безвредност, инструменти за обработване на кожна гънка, пили за нокти, дезинфектанти за инструменти и оборудване в съответствие с нормативните изисквания, помощни материали.

5.2.1.2. За педикюр - стол за педикюр, работен стол за педикюриста, вана за педикюр, шкаф за съхранение на инструменти и препарати, козметични препарати, отговарящи на нормативните изисквания за безвредност, инструменти за обработване на кожна гънка, пили за нокти, дезинфектанти за инструменти и оборудване в съответствие с нормативните изисквания, помощни материали.

6. Изисквания към обучаващите

6.1. По теория

Право да преподават теория имат лица с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалности, които съответстват на учебните предмети (модули) от отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка по професията, и с професионална квалификация по професиите "Маникюрист-педикюрист" или "Козметик".

6.2. По практика

Право да преподават практика имат лица с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалности, съответстващи на учебните предмети (модули) от отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка, както и лица с придобита втора степен на професионална квалификация по професията "Маникюрист-педикюрист" с доказан минимум 5 години трудов стаж по професиите "Маникюрист", "Педикюрист" и "Ноктопластика".

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за повишаване на професионалната квалификация.